

Politisk-Økonomisk Beretning for 2024

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

Forelæggelsesnotat

Naalakkersuisut fremlægger hermed Politisk-Økonomisk Beretning for 2024.

Overordnet set går det godt for den grønlandske økonomi, som er kommet godt igennem de seneste års kriser i den internationale økonomi. Økonomien voksede med omkring 2 pct. både i 2022 og 2023 og har været særligt drevet af høje fangstmængder afsat til høje priser i fiskerisektoren, men også et højt investeringsniveau i bygge- og anlægssektoren, hvor særligt landingsbanebyggerierne i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq dominerer.

Fremgangen er tydelig at aflæse på arbejdsmarkedet. Antallet af registrerede arbejdssøgende har nået sit laveste niveau nogensinde og økonomien er derfor tæt på fuld beskæftigelse. Den seneste opgørelse af inflationen i Grønland viser, at inflationen i januar 2024 var på kun lidt over 2,2 pct. mod 2,5 pct. året før.

Fiskeriet er landets vigtigste private erhverv, når det kommer til beskæftigelse, værdiskabelse og eksport. Eksport af fiskeprodukter udgjorde hele 98 pct. af den samlede vareeksport i 2023. I 2023 steg eksportværdien af fiskeprodukter til 5,9 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,1 mia. kr. i forhold til 2022, svarende til en stigning på omkring 2 pct.

Den nye fiskerilov, som blev endeligt vedtaget den 16. maj 2024, vil medvirke til at reformere fiskeriet for at sikre den fremtidige udvikling for fiskerierhvervet og det grønlandske samfund.

De store investeringer indenfor især landingsbanebyggerierne holder aktiviteten oppe i den kommende tid, og når disse er færdigetablerede, går arbejdet med udvidelse af Buksefjordsværket ved Nuuk og senere ved etableringen af vandkraftværket til forsyning af Qasigiannugit og Aasiaat i gang.

Med andre ord befinder den grønlandske økonomi sig fortsat i en højkonjunktur med høj beskæftigelse, lav ledighed og en meget begrænset inflation.

Højkonjunktoren bringer imidlertid også udfordringer med sig. Der er en stærkt udbredt mangel på arbejdskraft både i den private og i den offentlige sektor og den videre udvikling af økonomien forudsætter, at vi får rekrutteret den nødvendige arbejdskraft.

De strukturelle udfordringer er store og der er fortsat behov for at arbejde systematisk med at løse disse.

Holdbarheds- og vækstplan 2

Naalakkersuisut fremlagde i november 2023 derfor Holdbarheds- og vækstplan 2, som indeholder løsningsforslag til at skabe en holdbar økonomisk udvikling i de kommende 10-15 år. Det er år som vil være præget af de demografiske ændringer, hvor færre vil skulle forsørge flere, og presset på arbejdsmarkedet forventes at stige.

Planen har til formål at skabe et solidt fundament for at kunne finansiere den offentlige sektor, gøre landets indtægtsgrundlag mindre sårbart over for udviklingen i fiskerisektoren, højne uddannelses- og kompetenceniveauet og øge arbejdskraftudbuddet.

Der er ikke tale om en facitliste med en lang række konkrete tiltag, der skal gennemføres i en bestemt rækkefølge. Der er nærmere tale om en overordnet ramme og overordnede målsætninger, som skal gennemføres ved kommende planer og tiltag omfattende ikke kun finansområdet, men principielt det samlede Naalakkersuisuts område.

Planen rækker frem mod 2050 for at kunne tilpasse samfundet til store ændringer i befolkningssammensætningen og er således ikke en statisk plan. Der skal prioriteres mellem reformtiltag, som skal forberedes grundigt for at kunne blive gennemført i praksis

Aktuelle større initiativer såsom uddannelsesstrategien, den netop indgåede boligreform, den kommende turismestrategi og den kommende skatte- og afgiftsreform er alle eksempler på initiativer, der fint fletter sammen med planens forskellige reformspor.

Der vil ske en løbende koordinering internt i Naalakkersuisut omkring fremdriften i planen og der arbejdes med at målrette kommunikation omkring fremdriften til Inatsisartut og relevante udvalg gennem faste beskrivelser i blandt andet den årlige Politisk Økonomiske Beretning.

Arbejdsmarkedet

Udfordringen er lige nu, at det er svært at udvikle økonomien yderligere, når ledigheden er så lav, og efterspørgslen efter arbejdskraft overstiger udbuddet. Det må erkendes, at der fortsat er en alvorlig mangel på arbejdskraft i mange brancher. Særligt mangles der uddannet og kvalificeret arbejdskraft over hele landet.

Dette afhjælpes i nogen grad ved, at der i stigende grad ansættes udenlandsk arbejdskraft. Der er i dag op mod 2000 personer i landet, som ikke er statsborgere i rigsfællesskabet. Det er især personer fra Asien, som i stigende grad kommer til Grønland med henblik på at udføre arbejde i forskellige sektorer, men typisk i servicefagene og inden for fiskeriområdet. Der kan også nævnes, at flere større anlægsprojekter medfører, at der rekrutteres meget udefrakommende arbejdskraft.

I social- og ældresektoren forventes der i de kommende år et betydeligt tab af arbejdskraft, da mange der arbejder i sektoren, er over 55 år gamle. Der vil således inden for de næste år være brug for at tilføre arbejdskraft til disse områder, ligesom hele sundhedsområdet oplever store problemer med at tiltrække arbejdskraft.

Vi skal have afklaret, om nogle af disse sektorer, der mangler arbejdskraft i dag, måske fremover kan tilføres arbejdskraft fra andre dele af verden.

Vi skal tænke i nye baner og sikre os, at nye og innovative løsninger og teknologier bringes i anvendelse.

En af de teknologier, der har potentialet til at ændre mange strukturer og arbejdsprocesser, der findes på arbejdsmarkedet i dag, er generativ kunstig intelligens. Der er mulighed for store produktivtetsgevinster, men også for at nogle arbejdsfunktioner kan blive erstattet gennem automatisering.

Brancher kan også i forskelligt omfang blive påvirket af generativ kunstig intelligens. Foreløbige analyser peger på, at de brancher der forventes at blive mest berørt, er f.eks. uddannelse, underholdning og medier, rådgivning, serviceindustrier og sundhedssektoren.

Der er dog tale om foreløbige studier og der kan endnu ikke siges noget endeligt om effekten af øget brug af generativ kunstig intelligens. Naalakkersuisut følger udviklingen inden for generativ kunstig intelligens og den kommende nationale digitaliseringsstrategi for 2024-2028 kommer til at indeholde tiltag, der skal være med til at sikre, at vi kan arbejde struktureret og prioriteret med kunstig intelligens.

Opsummerende giver nærværende beretning et godt indblik i den aktuelle økonomiske udvikling og skal derfor også ses i sammenhæng med Naalakkersuisuts arbejde med det kommende forslag til finanslov for 2025.

Jeg håber, at medlemmerne af Inatsisartut vil tage godt imod dette års Politisk-Økonomisk Beretning og jeg ser frem til den kommende debat her i salen.

Med disse ord overlader jeg beretningen til Inatsisartuts behandling.